

Sproglig udvikling i fællesskab

Sproglig udvikling i fællesskab

Sprog vedrører områderne lytte, tale, læse og skrive og evnen til at forstå mundtligt sprog og skriftlig tekst. Et barn med sproglige udfordringer kan derfor have problemer med en eller flere af disse færdigheder. Talepædagoger/logopæder hjælper med at overvinde barnets udfordringer i forbindelse med sprog og kommunikation.

De mange forskellige årsager, komorbiditeter og forskellige udviklingshastigheder kræver en skræddersyet og holistisk tilgang til sprogforstyrrelser eller forsinket sprogudvikling. Samarbejde mellem talepædagoger og andre fagpersoner samt barnets forældre/omsorgspersoner og lærere/pædagoger er afgørende for at opnå en omfattende forståelse af det enkelte barns behov.

Det er vigtigt at inddrage barnets omgivelser i taleterapien af to grunde. Talepædagoger har brug for indsigt i barnets hjem og skoleliv, mens forældre, omsorgspersoner og lærere/pædagoger skal vejledes i at integrere sprogudvikling i de daglige rutiner. Hvordan kan det blive en enkel hverdagsvane at støtte sproglige færdigheder?

Hvordan kan man løbende fremme et barns sprogudvikling i hverdagen?

✓ **En ofte brugt øvelse er at fortælle om hverdagssituationer.** Som forælder er man konstant beskæftiget med forskellige opgaver: tøjvask, indkøb, madlavning. Som forælder til et lille barn gør man ofte disse ting, når barnet er til stede. Så gør dem ikke i stilhed – tænk højt i stedet, og sæt ord på det, du foretager dig.

Det kan virke enkelt eller indlysende, men faktisk bruger du allerede en masse sprog i løbet af dagen, som du kan dele med dit barn. Børn har brug for at høre ord adskillige gange, før de selv bruger dem. For børn med en forsinket sprogudvikling er den gentagelse endnu vigtigere.

✓ **Apropos gentagelse: En anden nyttig strategi er omskrivning.** Det indebærer, at man gentager, hvad barnet har sagt, men med rettelser eller udvidelser for at demonstrere den korrekte form. Målet er at give barnet en mere kompleks og præcis version af den oprindelige ytring uden direkte at påpege fejl, hvilket gør det til en naturlig og støttende måde at forbedre sprogindlæringen på.

Hvis et barn fx siger: "Hund løbe", kan svaret fra en omsorgsperson være: "Ja, hunden løber." Dette inkluderer den korrekte grammatiske struktur og tilføjer flere detaljer til sætningen, men den er stadig positiv og engagerende, da fokus ligger på kommunikation i stedet for rettelse.

✓ **At bruge et par minutter om dagen på uforstyrret interaktion ansigt til ansigt med dit barn kan gøre en stor forskel – ikke bare når det gælder indlæring, men også korrekt anvendelse af ord.** Kig fx i bøger eller blade sammen. Gør det til en vane at læse en godnathistorie hver aften for at opmuntre til udvidelse af og korrekt brug af barnets ordforråd.

✓ **At pege på billeder og beskrive, hvad man ser, kan være meget effektivt, når man vil fremme den sproglige udvikling.** Det er ikke nødvendigt at fokusere alt for meget på at læse al tekst fra ende til anden. Bladr i bogen, gå på opdagelse i den, og tal sammen om, hvad I ser.

✓ Som et sidste forslag kan **lege som at blæse og poppe sæbebobler, ”Jeg ser noget, som ...” eller at synge** fremme interaktion og kommunikation og hjælpe børn med at forbedre deres tale- og sprogfærdigheder.

I sidste ende er det den enkelte forstyrrelse eller forsinkelses karakteristika, som afgør, hvilke indsatser eller aktiviteter, der er mest hensigtsmæssige for at forbedre fremtidige resultater. Men i de fleste tilfælde kan de nævnte tips være et godt udgangspunkt for løbende at fremme den sproglige udvikling i dagligdagen.

Patricia Ybarra, MS, CCC-SLP og forskningsleder hos Pearson